

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער

כבכול שנה, אחד משיאי יום העצמאות של מדינת ישראל הינו חידון התנ"ך העולמי לנוער. החיבור הייחודי בין יום העצמאות לבין חידון התנ"ך, הינו יסודי וטבעי, בסיסו ההכרה העמוקה שאחד התנאים לנצחיותה ועצמאותה של מדינת ישראל הינו באחיזתנו האיתנה בסוד ספר הספרים – התנ"ך, כפי שמתבטא בפסקה הראשונה של מגילת העצמאות.

יום העצמאות מבטא את האירוע המשמעותי ביותר שהעם היהודי חולל לעצמו לאחר 2000 שנות גלות, ההגשמה הגדולה של חירות עמנו בארץ ישראל והקמת מדינת ישראל היא מדינת היהודים.

שורש החיבור לארץ ישראל וכינונה של מדינת ישראל נובע מהרעיון המרכזי של התנ"ך. המסע אל סוד התנ"ך הינו מסע כפול, מצד אחד אל גילוי תורת האדם, ויכולתו לבחור ולחרוג מטבעו החייתי של "אדם לאדם זאב", לייצור מוסרי-חברתי בעל זהות, שצלם האל מתגלה בו בחירותו ובהופעתו בעולם. ומצד שני, אל "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך" – אל הציווי להקים חברת מופת שתשמש כאור לגויים בארץ ישראל. הבשורה האוניברסלית של התנ"ך לא באה לעמעם את שונות הלאומים, אלא לדרוש מהלאום הישראלי להיות מופת ואור בעולם.

לאורך כל הדורות מתקיים מתח מתמיד בין הרוח האוניברסלית המבקשת לאפיין את כל בני האדם כיחידה בעלת זהות אחת, דוגמת רעיון מגדל בבל, בה רוח אנושית אימפריאליסטית אחת שולטת בעולם, לבין תפיסת התנ"ך המבקשת הופעת זהות אנושית עמוקה שבה יש מקום לעמים שונים, לאומים שונים, שלהם מאפייני פוטנציאל של נצח וגדולה משלהם.

המהלך אל הקמת אומה "והיו לי לעם", שתהיה מופת ואור לגויים, אינו פשוט כל עיקר, המהלך התנ"כי מוביל את עמנו לארץ יעודה בה עליו לשמש מופת לחיים מדיניים מעין אלו. התנ"ך יוצק את הדרך להעצמת מכלול הכוחות הנדרשים ביחיד, במשפחה, בשבט/קהילה ובאומה בהופעתה המדינית להיות 'גוי גדול', וזאת על מנת ש"נברכו בך כל משפחות האדמה".

הערך של לומדי תנ"ך, צעירים וצעירות, המבקשים להתמודד בחידון התנ"ך העולמי, חשיבותו בכך שאתם מהווים נבחרת המזכירה לכלל האומה ביום העצמאות ובחודשים המקדימים אליו את העיקרון של המאמץ המתמיד לזכור "מאין באנו ולאן אנו הולכים" ולשם מה אנו פה בארץ ישראל.

לימדו ברצינות, חברו את כלל הסובבים אתכם לרוח הנצחית הבונה את האומה הישראלית והמוסר הכלל אנושי.

בהצלחה

ארז אשל

מנהל מינהל חברה ונוער

החידון המחוזי תשע"ג תקנון החידון וסדריו

שלבי החידון

א. מבחן מיון בכתב.

ב. חידון פומבי.

א. מבחן המיון בכתב

1. המבחן יתקיים במועד שייקבע, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן מוקדם זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב זה יזקפו לזכותם של הנבחנים בשלב הבא.
3. משתתפים במבחן חתני וכלות התנ"ך של בתי הספר, וסגניהם.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון זה שלושה שלבים.
2. משתתפים בו 16-18 הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון.
3. הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון יזקפו לזכותם בשלב זה.
4. שלב א': בשלב זה יוצגו סרטונים. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-3-4 מתמודדים. לכל מתמודד/ת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-8 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותם ב-16 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.
5. שלב ב': משחק מחשב. בשלב זה ישתתפו 7-8 מתמודדים – אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. לפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 12 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שהמשבצת נבחרה.
6. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת, וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו ב-20 נקודות.
7. בתום שלב זה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו 4-5 מתמודדים – אלה שזכו בניקוד הגבוה ביותר.
8. שלב ג': שלב השאלה הזהה. בשלב זה יישאלו המתמודדים 7 שאלות זהות בכתב. כל מתמודד יקבל טוש ולוח מחיק.
9. המנחה יקריא את השאלה בקול. המתמודדים יכתבו את תשובתם על הלוח המחיק, ויציגו אותה לפני השופטים. למתמודדים יהיו 60 שניות לכל היותר להשיב על השאלה. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל שבע השאלות יזכו ב-14 נקודות.
10. שלושת המתמודדים שיזכו בניקוד הגבוה ביותר, יעלו לשלב הארצי.
11. אם יותר משלושה מתמודדים ישיגו ניקוד זהה, יציג המנחה שאלות בעל פה למתמודדים, עד שתושג הכרעה.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

1. הנבחנים ישובו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ושם בית הספר שהוא לומד בו.
2. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. כל נבחן יקבל את שאלתו בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענה מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו לנבחנים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
5. ענה הנבחן תשובה חלקית, ייוועץ היושב ראש בחבריו השופטים וכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
6. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
5. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת המחוז והסגנים.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב).
7. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא את השאלות.
5. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. מכריז את שמות החתן/הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. שלושת הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן/כלת התנ"ך המחוזי/ת וסגניו/ה. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן השני לסגן הראשון, וממנו לחתן/לכלה. במקרה של ניקוד זהה יוכרז על יותר מחתן או כלה אחד או אחת.
3. לחידון הארצי יעלה החתן של החידון הממלכתי והחתן של החידון הממלכתי-דתי. במקרה של ניקוד זהה למקום הראשון, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. לכל אחד מהזוכים תוענק התעודה המתאימה ופרסים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך לנוער, תשע"ג

"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" (במדבר כז, 18)

החידון המחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים

מרכז החידון
שלמה ונטורה

מחברת השאלות
רחל בורובסקי

הוועדה הארצית
ד"ר רוני מגידוב, מרים בלומנטל, אביעד שלמה מוריה, תמר סלהוב

© כל הזכויות שמורות

חידון מחוזי בכתב לבתי-הספר הממלכתיים

השם: _____
כיתה: _____
שם בית הספר: _____
זמן הבחינה: 45 דקות
ניקוד: _____

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: פרקים יב-ג

שמות: פרקים א-כד, לא-לד

במדבר: פרקים י- יז, כ-כה, כז, לב

יהושע: פרקים א-יא, יד, כב- כד

שופטים: כל הספר

רות: כל הספר

שמואל א: כל הספר

שמואל ב: כל הספר

מלכים א: כל הספר

מלכים ב: כל הספר

יונה: כל הספר

בהצלחה!

1. "הבהלה לזהב" הוא כינוי להגירה קדחתנית של מחפשי זהב במאה ה-19 לארצות שבהן מחצבים של זהב. גם המלך שלמה ייבא וקיבל זהב מארצות רבות. על איזו ארץ לא מסופר כי ממנה קיבל שלמה זהב?

- א. מצרים
- ב. אופיר
- ג. תרשיש
- ד. שבא

2. יעקב הכין נזיד עדשים לאחיו, וקנה באמצעותו את הבכורה. אילו אנשים בסיפור אחר במקרא אכלו נזיד אשר כמעט גרם למותם?

- א. בני הנביאים של אליהו
- ב. בני הנביאים של אלישע
- ג. חבל הנביאים שראה שאול
- ד. הנביאים שהוחבאו במערה על ידי עובדיהו

3. מימים ימימה מקפידים בני המלכים לטפח את גופם. על מפיבשת בן שאול נאמר כי: "לא עשה רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס". מדוע הזניח בן המלך את גופו?

- א. מכיוון שאביו שאול מת בקרב
- ב. מכיוון שבני ישראל המליכו את דוד למלך
- ג. מכיוון שדוד המלך ברח מירושלים בעת מרד אבשלום
- ד. מכיוון שהתאבל על היותו פיסח

4. "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". ה' ציווה על נביא אחר ללכת לעיר גדולה, אך אותו נביא, בניגוד לאברם, לא שש למלא את הציווי. מי הנביא?

- א. אלישע
- ב. אליהו
- ג. יונה
- ד. שמואל

5. יוסף מפרש את חלומו של המלך פרעה ואומר שעל ארץ מצרים עתיד לבוא רעב למשך שבע

שנים. איזה נביא, בסיפור אחר, ניבא על רעב שיימשך 7 שנים?

א. שמעיה

ב. אלישע

ג. אחיה השילוני

ד. נתן

6. למן ימי קדם ועד ימינו עמים מורדים במנהיגים שמשעבדים אותם. גם המקרא מספר על

מלכים זרים ששעבדו עמים שלאחר מכן מרדו בהם. על איזה מלך מהמלכים הבאים לא

נאמר ששעבד עם, ולכן גם לא מרדו בו?

א. על כדרלעמר מלך עילם

ב. על עגלון מלך מואב

ג. על יבין מלך כנען

ד. על אבימלך מלך גרר

7. יש מנהיגים אשר מסיבות שונות אינם יוצאים עם עמם לשדה הקרב אלא מתבשרים על הנעשה בו.

הבשורה נמסרת על פי רוב על ידי פליט שניצל משדה הקרב.

באיזה מקרה שילם המבשר הפליט בחייו על בשורת התבוסה?

א. במקרה הבשורה לדוד על מות שאול

ב. במקרה הבשורה לעלי על לקיחת ארון ה'

ג. במקרה הבשורה לדוד על מות אבשלום

ד. במקרה הבשורה לאברהם על שבי לוט

8. המונח "גיס חמישי" הוא כינוי גנאי למיעוטים בתוך מדינה אשר מואשמים בחבירה לאויבים מחוץ

למדינה.

איזה מלך אמר לעמו שעם ישראל יחבור לאויביהם אם תפרוץ מלחמה?

א. מלך אדום

ב. סיחון מלך חשבון

ג. בלק מלך מואב

ד. פרעה מלך מצרים

9. חריצת לשון היא פעולה שמבטאת לעג או איום. מסופר כי לאחר מכת בכורות לא חרץ אפילו כלב

את לשונו כלפי מישהו מעם ישראל.

על ניצחון אחר נאמר: "וַיְהִי כְכֹלֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפֹּתֶם מִכָּה גְדוֹלָה מְאֹד עַד תַּמָּם [...] לא

חרץ לבני ישראל לאיש את לשונו". באיזה ניצחון מדובר?

א. בניצחון על סיחון מלך חשבון

ב. בניצחון על חמשת מלכי האמורי

ג. בניצחון על יריחו

ד. בניצחון על חצור

10. הבת היחידה שיצאה לקראת אביה בתופים ובמחולות הייתה

א. רבקה

ב. דינה

ג. בת יפתח

ד. תמר

11. במקרא מפורטות כמה שיטות להוצאה להורג. אחת מהן היא סקילה באבנים. לאחר דיווח

המרגלים על מסעם בכנען, מתכננת העדה לרגום את משה ואהרון באבנים. איזה מנהיג נוסף

כמעט נסקל באבנים בידי אנשיו?

א. אבימלך

ב. יפתח

ג. דוד

ד. נבל הכרמלי

12. במהלך המסע במדבר מצאו בני ישראל איש מקושש עצים בשבת. האיש נרגם באבנים מחוץ

למחנה. איזו אישה, בסיפור אחר, קוששה עצים (לא בשבת)?

א. האישה האלמנה מצרפת

ב. האישה משונם

ג. בת שבע

ד. האישה החכמה מתקוע

13. אחי יוסף שנאו אותו ולא יכלו דַבְּרוּ לשלום. על מי נאמר, בסיפור אחר, ששנא את אחיו ולא דיבר

איתו למרע ועד טוב?

א. ישמעאל

ב. אבשלום

ג. עשיו

ד. אדניה

14. אֵילוּ שני אנשים (בסיפורים שונים) נשלחו לבדוק מה שלום אחיהם הגדולים מהם כאשר שהו

האחים מחוץ לבית, ולא התקבלו בחיבה אצל אחיהם?

א. יהודה ויהויכין

ב. יוסף ודוד

ג. יעקב ושאול

ד. שמעון וצדקיהו

15. העיר תמנה הייתה ממוקמת באזור השפלה, בקרבת נחל שורק, על גבול ארצות הפלשתים.

בשני סיפורים שונים, מסופר על שני גברים שראו באזור תמנה אישה וחשקו בה. מיהם שני

הגברים?

א. אהוד ואמנון

ב. דוד ויפתח

ג. יהודה ושמשון

ד. אבימלך ואבשלום

16. בימי השופטים לא תמיד היו שבטי ישראל מאוחדים, ולעתים הם אף נלחמו זה בזה. גם בספר יהושע מסופר כי שבטי ישראל עלו למלחמה נגד השבטים ראובן, גד וחצי המנשה, אך מלחמה

זו לא התקיימה בסופו של דבר. מה הייתה הסיבה להתארגנות למלחמה?

א. שניים וחצי השבטים לא רצו להילחם עם אחיהם בכיבוש כנען

ב. שניים וחצי השבטים קיבלו שטח חקלאי פורה, דבר שעורר את קנאת השבטים האחרים

ג. שניים וחצי השבטים גִּירְשוּ מעריהם את מי שביקש עיר מקלט

ד. שניים וחצי השבטים בנו מזבח גדול למראה, שנחשד כי הוא תחליף למשכן

17. לעתים אנו מוצאים בתנ"ך אנשים עם שמות לא רגילים. כאלה הם, למשל, יִקְשָׁן וְיִשְׁבָּק בניו של

אברהם או גְּדִיאל בֶּן-סוּדִי וְנַחֲבִי בֶן-נְפֹסִי המרגלים.

מי היה אביהם של שתי בנות שנשאו את השמות מְחֵלָה וְחֶגְלָה?

א. זבולון

ב. צלפחד

ג. נמרוד

ד. רעי

18. התורה מתייחסת להשבת אבדה ומורה איך צריך לנהוג אדם שמצא שור או חמור תועים של

אויבו. מה עליו לעשות במקרה כזה?

א. לשחוט את השור ואת החמור

ב. לתת אותם לצדקה

ג. להשיבם לבעליהם

ד. למכור אותם

19. מחקרים מראים כי מראה חיצוני נאה ומטופח משפיע על בחירת אנשים לראשי ממשלה

ולנשיאים. על מי מן המנהיגים הבאים לא צוין במפורש כי היה אדם יפה, אבל נאמר כי היה

טוב?

א. על דוד

ב. על יוסף

ג. על אדניה

ד. על שאול

20. מיהו האדם שלא היה מקרב בני ישראל ובכל זאת הכיר היטב את המתרחש בממלכת יהודה

והשתמש במכוון בשפה היהודית?

א. רבשקה

ב. נבוזראדן

ג. אויל מרדך

ד. נעמן

21. מיהו הנביא שאמר פעמיים: "טוב מותי מִחַיִּי"?

- א. אליהו
- ב. שמואל
- ג. יונה
- ד. אלישע

22. בטקס החתונה הנוצרי נוהגים לומר: "Till death do us part" - "עד שהמוות יפריד בינינו". מי

נשבעה באופן דומה, אך לא לחתונה?

- א. זלפה
- ב. רות
- ג. ערפה
- ד. לאה

23. יותם, הניצול היחיד מתוך שבעים בני ירובעל, נושא משל לפני בעלי שכם. מהו המסר שהוא

רוצה להעביר באמצעות המשל?

- א. שעשו טעות מרה בכך שהמליכו עליהם את אבימלך
- ב. שכדאי להם להמליך אותו (את יותם) למלך עליהם
- ג. שקיבלו החלטה נכונה להמליך עליהם את אבימלך
- ד. שכדאי להם לשבת תחת עץ האטד ולא תחת עצי התאנה, הזית והגפן

24. מיהו האיש שרימה את אביו ולאחר מכן רומה על ידי דודו?

- א. אברהם
- ב. יצחק
- ג. יעקב
- ד. יוסף

25. מלכת שבא שמעה שמועות בשבח המלך שלמה, ובאה לבקרו. איזה אדם בכיר נוסף, שאינו

מקרב עם ישראל, הגיע לביקור אצל מנהיג ישראל לאחר ששמע שמועות חיוביות על הנעשה

בקרב העם?

- א. יתרו
- ב. אכיש מלך גת
- ג. אגג
- ד. בלעם

החידון המחוזי לבתי הספר הממלכתיים - תשע"ג

תשובון

מקור	פסוק	תשובה	שאלה
מלכים א י, 1-2; 22; 11	<u>שבא</u> - ומלכת שבא שמעת את שמע שלמה [...] ונתבא ירושלמה [...] גמלים נשאים בשמים וזהב: <u>אופיר</u> - וגם אני חירם אשר נשא זהב מאופיר [...]: <u>תרשיש</u> - [...] תבוא אני תרשיש נשאת זהב [...]:	א - מצרים	1
מלכים ב ד, 40-38	ואלישע שב הגלגלה והרעב בארץ ובני הנביאים ישבים לפניו ויאמר לנערו שפת הסיר הגדולה ובשל נזיד לבני הנביאים [...] ויהי כאכלם מהנזיד והמה צעקו ויאמרו מות בסיר [...]:	ב - בני הנביאים של אלישע	2
שמואל ב יט, 25	ומפבשת בן-שאול ירד לקראת המלך ולא עשה רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס למן היום לכת המלך עד היום אשר בא בשלום:	ג - מכיוון שדוד המלך ברח מירושלים בעת מרד אבשלום	3
יונה א, 1-2	ויהי דבר ה' אל יונה בן-אמתי לאמר קום לה אל נינה העיר הגדולה [...]:	ג - יונה	4
מלכים ב ח, 1	ואלישע דבר אל האשה אשר החיה את בנה לאמר קומי ולכי [...] כי קרא ה' לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים:	ב - אלישע	5
בראשית יד, 4 מלכים ב כד, 20 מלכים ב יח, 7	<u>כדרלעמר</u> - [...] ושלש עשרה שנה מרדו: <u>בוכדנאצר</u> - [...] וימרד צדקיהו במלך בבל: <u>סנחריב</u> - [...] וימרד במלך אשור ולא עבדו:	ד - על אבימלך מלך גרר	6
שמואל ב א, 15	ויקרא דוד [...] ויאמר גש פגע בו ויכהו וימת:	א - במקרה הבשורה לדוד על מות שאול	7
שמות א, 10	[...] והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ:	ד - פרעה מלך מצרים	8
יהושע י, 21	וישבו כל העם אל המחנה אל יהושע מקדה בשלום לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשונו:	ב - בניצחון על חמשת מלכי האמורי	9
שופטים יא, 34	ויבא יפתח המצפה אל ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים ובמחלות ורק היא יחידה אין לו ממנו בן או בת:	ג - בת יפתח	10

11	ג - דוד	וּתְצַר לְדוֹד מֵאֵד כִּי אָמְרוּ הָעַם לְסַקְלוֹ [...]]:	שמואל א ל, 6
12	א - האישה האלמנה מצרפת	וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צְרַפְתָּה וַיָּבֵא אֶל פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה אֲלֻמָּנָה מְקַשֶּׁשֶׁת עֵצִים [...]:	מלכים א יז, 10
13	ב - אבשלום	וְלֹא דָבַר אֲבִשְׁלוֹם עִם אֲמִנוֹן לְמַרְעֵ וְעַד טוֹב כִּי שָׁנָא אֲבִשְׁלוֹם אֶת אֲמִנוֹן [...]:	שמואל ב יג, 22
14	ב - יוסף ודוד	יֹוסֵף - וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ נָא רְאֵה אֶת שְׁלוֹם אַחִיךָ וְאֶת שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהַשְּׂבִינִי דְבַר [...]]: דוֹד - וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְדָוִד בְּנוֹ קַח נָא לְאַחִיךָ אִפְתַּח הַקְּלִיָּא הַזֶּה וְעִשְׂרָה לֶחֶם הַזֶּה וְהַרְץ הַמַּחְנֶה לְאַחִיךָ:	בראשית לז, 14 שמואל א יז, 17
15	ג - יהודה ושמשון	יְהוּדָה – [...] וַתִּשָּׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תַּמְנָתָה [...] וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָהּ פָּנֶיהָ וַיִּטּ אֶלֶיהָ אֶל הַדְּרָךְ וַיֹּאמֶר הֲבֵה נָא אָבוֹא אֵלַיךְ [...]: שִׁמְשׁוֹן - וַיֵּרֵד שִׁמְשׁוֹן תַּמְנָתָה וַיִּרְא אִשָּׁה בְּתַמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים [...] וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רְאִיתִי בְּתַמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קָחוּ אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה:	בראשית לח, 16-14 שופטים יד, 2-1
16	ד - שניים וחצי השבטים בנו מזבח גדול למראה, דבר שגרם לשבטי ישראל לחשוב שהמזבח הוא תחליף למשכן	וַיָּבֵאוּ אֶל גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּבְנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וְחֻצֵי שֵׁבֶט הַמְּנַשֶּׁה שָׁם מִזְבֵּחַ עַל הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֵה:	יהושע כב, 10
17	ב - צֶלְפָּחַד	וַתִּקְרַבְנָה בָּנוֹת צֶלְפָּחַד בֶּן-חֲפָר [...] וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי מַחֲלֵה נָעִה וְחַגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצָה:	במדבר כז, 1
18	ג - להשיבם לבעליהם	כִּי תִפְגַּע שׁוֹר אִיֶּבֶךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תִעָּה הֲשִׁב תְּשִׁיבֵנּוּ לוֹ:	שמות כג, 4
19	ד - על שאול	[...] שְׂאוֹל בְּחֹר וְטוֹב [...]]:	שמואל א ט, 2
20	א - רב־שָׁקָה	וַיַּעֲמֵד רַב־שָׁקָה וַיִּקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל יְהוּדִית [...]]:	מלכים ב יח, 28
21	ג - יונה	וְעַתָּה ה' קַח נָא אֶת נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי; [...] וַיִּתְעַלֵּף וַיִּשְׁאַל אֶת נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי:	יונה ד, 3; 8
22	ב - רות	[...] כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ:	רות א, 17
23	א - שעשו טעות	וְאִם אֵין תִּצָּא אִשׁ מֵאַבְיִמֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת בַּעְלֵי שְׁכָם	שופטים ט, 20

	וְאֵת בֵּית מְלוֹא וְתִצָּא אִשׁ מִבְּעֵלֵי שְׂכָם וּמִבֵּית מְלוֹא וְתֹאכַל אֶת אֲבִימֶלֶךְ:	מרה בכך שהמליכו עליהם את אבימלך	
בראשית כז, 32 בראשית כט, 25	וַיֹּאמֶר לוֹ יַצְחָק אָבִיו מִי אַתָּה וַיֹּאמֶר אָנִי בִנְךָ בְּכָרְךָ עֲשׂוּ: וַיְהִי בְּבִקְרַת וְהִנֵּה הוּא לֹאֵה וַיֹּאמֶר אֶל לֵבָן מַה זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְּרַחֵל עֲבַדְתִּי עֵמָּה וְלָמָּה רָמִיתָנִי:	ג - יעקב	24
שמות יח, 1-5	וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְּיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם [...] וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה אֶל הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר הוּא חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹהִים:	א - יתרו	25

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

השלב הראשון

מנהיגות מאז ועד היום

שאלות בעקבות סרטונים

בחלק זה יוקרנו סרטונים העוסקים במנהיגות.

לאחר כל סרטון יוצגו לשלושה מתמודדים שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן/ת ב-8 נקודות.
תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן/ת ב-16 נקודות.

סרטון ראשון: שאול

שאלה 1:

שמואל חיפש מלך ושואל חיפש אתונות. התנ"ך מתאר בפירוט רב את סיפור חיפוש האתונות כדי ללמדנו מיהו המיועד למלכות ומהן תכונותיו הטובות.

- א. לאחר שלא נמצאו האתונות גם בארץ צוף, רוצה שאול להפסיק את החיפושים ולחזור הביתה. מדוע?
- ב. נערו של שאול מציע להיוועץ באיש האלוהים בעניין האתונות. שאול מביע חשש שלא תהיה להם תשורה לתת לו. מה הציע הנער לתת לאיש האלוהים?

תשובה:

- א. מחשש שאביו יחדל לדאוג לאתונות ויתחיל לדאוג לו ולנערו
- ב. רבע שקל כסף

”הִמָּה בָּאוּ בְּאַרְצָ צוּף וְשָׂאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר עִמּוֹ לֵכָה וְנִשְׁוֹבָה פֶּן יִחַדֵּל אָבִי מִן הָאֲתוֹנוֹת וְדָאָג לָנוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כָּל אֲשֶׁר יִדְבֹר בּוֹא יָבֹא עִתָּה גִלְכָה שָׁם אוֹלִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכֵינוּ אֲשֶׁר הָלַכְנוּ עֲלֶיהָ: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה גִלְדָּ וּמָה נָבִיא לָאִישׁ כִּי הִלָּחַם אֲזַל מִכְּלִינוּ וַתִּשְׁוֹרָה אֵין לְהָבִיא לָאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אֲתֵנוּ: וַיִּסֹּף הַנַּעַר לַעֲנוֹת אֶת שָׂאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְּיָדִי רֵבַע שְׁקֵל כֶּסֶף וְנִתַּתִּי לָאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכֵינוּ:” (שמואל א ט, 5-8)

סרטון ראשון: שאול

שאלה 2:

הניצחון האדיר של שאול את צבא עמון היה כה מובהק עד כי חיילי עמון התפזרו לכל עבר והעם כולו קיבל ללא עוררין את שאול כמלך.

- א. מה עשה שאול כדי להכריח את העם לצאת עמו למלחמה נגד עמון?
- ב. בעקבות קרב מזהיר זה, המליכו בני ישראל את שאול מחדש. במעמד ההמלכה השמחה הייתה רבה עד מאוד. היכן חידשו את המלוכה?

תשובה:

- א. איים על העם שמי שלא יצא עמו למלחמה, בקרו יבותר
- ב. בגלגל

”וַיִּקַּח צֶמֶד בְּקָר וַיִּנְתְּחֵהוּ וַיִּשְׁלַח בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמְּלָאכִים לֵאמֹר אֲשֶׁר אֵינְנוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שְׂאוּל וְאַחַר שְׂמוּאֵל כֹּה יַעֲשֶׂה לְבַקְרוֹ וַיִּפֹּל פֶּחַד ה' עַל הָעָם וַיִּצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד : וַיִּפְקְדֵם בְּבִזְק וַיְהִיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אֶלֶף : וַיֹּאמְרוּ לַמְּלָאכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יְבִישׁ גִּלְעָד מִחָר תִּהְיֶה לְכֶם תְּשׁוּעָה בַחֶם (כַּחֶם) הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמְּלָאכִים וַיִּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי יְבִישׁ וַיִּשְׁמְחוּ : וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי יְבִישׁ מִחָר נִצָּא אֲלֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָנוּ כְּכֹל הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם : וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיִּשְׂם שְׂאוּל אֶת הָעָם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר וַיִּכּוּ אֶת עַמּוֹן עַד חֹם הַיּוֹם וַיְהִי הַנֶּשֶׁאָרִים וַיִּפְּצוּ וְלֹא נִשְׁאַרוּ בָּם שְׁנַיִם יָחַד : וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שְׂמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שְׂאוּל יִמְלֹךְ עָלֵינוּ תָּנוּ הָאֲנָשִׁים וַנְּמִיתֶם : וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לֹא יוֹמֵת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה ה' תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל הָעָם לָכוּ וְנִלְכְּהָ הַגִּלְגָּל וְנַחֲדָשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה : וַיֵּלְכוּ כָּל הָעָם הַגִּלְגָּל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת שְׂאוּל לְפָנָיו ה' בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לְפָנָיו ה' וַיִּשְׂמַח שָׁם שְׂאוּל וְכָל אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד מָאָד : ” (שמואל א יא, 7-15)

סרטון ראשון: שאול

שאלה 3:

שאול איבד את מלכותו בשל מידת החמלה שלו, שהביאה אותו לאי קיום דבר ה'.

- א. שאול קיבל ציווי להחרים את כל העם העמלקי ואת כל אשר לו. על מי בעמלק חמל שאול, מלבד אגג?
- ב. שאול עשה חסד עם שבט שישב בקרב העם העמלקי ולא פגע בו. באיזה שבט מדובר?

תשובה:

- א. על מיטב הצאן והבקר (אזכור של "צאן" או של "בקר" יתקבלו כתשובה מלאה)
- ב. בשבט הקיני

”וַיָּבֵא שְׂאוּל עַד עִיר עֲמֶלֶק וַיָּרֵב בְּנַחַל : וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי לְכוּ סְרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמֶלֶקִי כִּי אֶסְפְּדָם עִמּוֹ וְאַתֶּם עֲשִׂיתֶם חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵלוֹתֵם מִמִּצְרַיִם וַיָּסֵר קִינִי מִתּוֹךְ עֲמֶלֶק : וַיִּדָּן שְׂאוּל אֶת עֲמֶלֶק מִחֻוּלָה בּוֹאֵד שׁוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרַיִם : וַיִּתְּפֹשׂ אֶת אֶגֶג מֶלֶךְ עֲמֶלֶק חִי וְאֶת כָּל הָעַם הַחֲרִים לְפִי חָרֵב : וַיַּחְמַל שְׂאוּל וְהָעַם עַל אֶגֶג וְעַל מִיטֵב הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמְּשָׁנִים וְעַל הַכָּרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמְּלֹאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָ אֶתֶּה הַחֲרִימוּ :”
(שמואל א טו, 9-5)

סרטון ראשון: בנות צלפחד

שאלה 1:

החברה הישראלית ייחסה חשיבות רבה לנחלת אבות, וגילתה רגישות מיוחדת לשמירת הנחלה במסגרת המשפחה.

- א. על פי החוק שנתן ה' למשה, למי עתידה לעבור הנחלה במקרה שלאדם אין בנים ובנות?
- ב. בסיפור אחר בתנ"ך מסופר על אדם שערך שמירת הנחלה היה חשוב לו מאוד: "חלילה לי מה' מתתני את נחלת אבתי לך". מיהו האדם?

תשובה:

- א. לאחיו
- ב. נבות

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: כֹּן בָּנוֹת צִלְפַּחַד דְּבַרְתָּ נָתַן וַתֵּן לָהֶם אַחְזֵת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבֵיהֶם וְהֶעֱבַרְתָּ אֶת נַחֲלַת אֲבֵיהֶן לָהֶן: וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבָר לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוֹת וַיָּבֵן אֵין לוֹ וְהֶעֱבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבָתוֹ: וְאִם אֵין לוֹ בֵּת וַיִּנְתְּתֶם אֶת נַחֲלָתוֹ לְאָחִיו: וְאִם אֵין לוֹ אַחִים וַיִּנְתְּתֶם אֶת נַחֲלָתוֹ לְאָחֵי אָבִיו: וְאִם אֵין אַחִים לְאָבִיו וַיִּנְתְּתֶם אֶת נַחֲלָתוֹ לְשָׂאֵרוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּרְשׁ אֶתָּה וְהִיְתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקֹּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה: " (במדבר כז, 6-11)

"וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֵאל אֶצֶל הַיַּכְל אַחְאָב מֶלֶךְ שְׁמֶרוֹן: וַיִּדְבַר אַחְאָב אֶל נָבוֹת לֵאמֹר תִּנֶּה לִּי אֶת פְּרֻמָּךְ וַיְהִי לִּי לְגֹן יָרֵק כִּי הוּא קָרוֹב אֶצֶל בֵּיתִי וְאֶתְנָה לָךְ תַּחְתָּיו כָּרַם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְנָה לָךְ כֶּסֶף מְחִיר זֶה: וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל אַחְאָב חֲלִילָה לִּי מֵה' מִתְּתִי אֶת נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ: " (מלכים א כא, 1-3)

סרטון שני: בנות צלפחד

שאלה 2:

שבט יהודה נלחם נגד הכנעני "יושב ההר והנגב והשפלה" כדי לכבוש את נחלתו.

- א. כלב בן יפונה מבטיח לתת את עכסה בתו לאישה למי שיכבוש את קרית ספר. מי לכד את העיר?
- ב. הנחלה שנתן כלב לבתו- עכסה הייתה בארץ הנגב. עכסה ביקשה מאביה משהו שחסר היה בנחלה. מהו?

תשובה:

- א. עתניאל בן-קנז (יתקבל גם: אחי כלב)
- ב. גלת מים- מעיינות מים

"וילחמו בני-יהודה בירושלם וילכדו אותה ויכפוה לפי-חרב ואת-העיר שלחו באש: ואחר ירדו בני יהודה להלחם בכנעני יושב ההר והנגב והשפלה: וילך יהודה אל-הכנעני היושב בחברון ושם-חברון לפנים קרית ארבע ויכו את-ששי ואת-אחימן ואת-תלמי: וילך משם אל-יושבי דביר ושם-דביר לפנים קרית-ספר: ויאמר כלב אשר-יפה את-קרית-ספר ולכדה ונתתי לו את-עכסה בתי לאשה: וילכדה עתניאל בן-קנז אחי כלב הקטן ממנו ויתן-לו את-עכסה בתו לאשה: ויהי בבואה ותסיתהו לשאל מאת-אביה השדה ותצנח מעל החמור ויאמר-לה כלב מה-לך: ותאמר לו הבה-לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני ונתתה לי גלת מים ויתן-לה כלב את גלת עלית ואת גלת תחתית: " (שופטים א, 8-15)

סרטון שני: בנות צלפחד

שאלה 3:

ה' הבטיח לאבות האומה כי זרעם יירש את הארץ אך בברית בין הבתרים מתברר שההבטחה לא תתממש מיד.

- א. על פי הנבואה, לפני שיזכו לירושת הארץ יהיו בני אברהם גרים "בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם". כמה שנים יהיו צאצאי אברהם גרים בארץ זו?
- ב. גבול הארץ המובטחת לזרעו של אברהם מוגדר על ידי נהרות גדולים. מהם שני הנהרות?

תשובה:

- א. 400 שנה
- ב. נהר מצרים ונהר פרת (גם 'נילוס' – יתקבל- במקום נהר מצרים)

"וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי ה' בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי קַחְהָ לִּי עֲגָלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעִז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאֵיל מְשֻׁלֶּשׁ וְתֹר וְגֹזֶל : וַיִּקַּח לוֹ אֶת כָּל אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתְּנֹף וַיִּתֵּן אִישׁ בְּתָרוֹ לְקִרְאֹת רֵעֵהוּ וְאֶת הַצֹּפֵר לֹא בָתֵּר : וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אֲבָרָם : וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וַתִּרְדְּמָה נֶפְלָה עַל אֲבָרָם וַהֲנִה אֵימָה חֲשֻׁכָה גְדֹלָה נִפְלֶת עָלָיו : וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יָדַע תִּדְעוּ כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל : וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה : וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא שָׁלֵם עוֹן הָאָמְרִי עַד הֵנָּה : וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וַהֲנִה תִּנּוֹר עֹשֵׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה : בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ה' אֶת- אֲבָרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזָרְעְךָ נִתְּנִי אֶת-הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד-הַנְּהַר הַגָּדֹל נְהַר-פָּרָת : " (בראשית טו, 8-18)

סרטון שלישי: משה

שאלה 1:

אחד הקשיים שעמדו בפני משה כמנהיג בראשית דרכו היה הספק שהטיל בו העם.

- א. מי מתח ביקורת על משה במילים "מי שמך לאיש שר ושפט עלינו"?
- ב. משה חשש מאוד לצאת לשליחות ולעמוד מול העם. ה' נתן למשה שלושה אותות שעשויים לשכנע את בני ישראל שה' התגלה אליו: הפיכת המטה לנחש ובחזרה למטה, הפיכת היד הבריאיה למצורעת ובחזרה לבריאיה. מהו האות השלישי?

תשובה:

- א. האיש העברי הרשע שהכה את רעהו
- ב. הפיכת המים לדם

"ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו: ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויד את המצרי ויטמנהו בחול: ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעד: ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי וירא משה ויאמר אכן נודע הדבר: " (שמות ב, 11-14)

"ויאמר אליו ה' מזה (מה-זה) בגידך ויאמר מטה: ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש וינס משה מפניו: ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו: למען יאמינו כי נראה אליך ה' אלהי אבתם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב: ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצאהו והנה ידו מצרעת כשלג: ויאמר השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו ויוצאהו מחיקו והנה שבה כבשרו: והנה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקל האת הראשון והאמינו לקל האת האחרון: והנה אם לא יאמינו גם לשני האתות האלה ולא ישמעו לקלך ולקחת ממיימי היאר ושפכת היבשה והיו המים אשר תקח מן היאר והיו לדם ביבשת: " (שמות ד, 2-9)

סרטון שלישי: משה

שאלה 2:

בתקופת מנהיגותו נעזר משה בדמויות אחרות כדי לקבל החלטות חשובות.

- א. מיהו האדם אשר ייעץ למשה להקים מערכת משפטית בישראל?
- ב. על פי העצה שניתנה למשה, מה יעשו השופטים במקרה שבו לא ידעו כיצד לשפוט?

תשובה:

- א. יתרו
- ב. יפנו את המקרה למשה

” ויאמר חתן משה אליו לא-טוב הדבר אשר אתה עשה : נבל תבל גם-אתה גם-העם הזה אשר עמך כי-כבד ממך הדבר לא-תוכל עשהו לבדך : עתה שמע בקלי איעצך ויהי אלהים עמך הנה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את-הדברים אל-האלהים : והזהרתה אתהם את-החקים ואת-התורת והודעת להם את-הדרך ולכו בה ואת-המעשה אשר יעשון : ואתה תחזה מכל-העם אנשי-חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמרת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות : ושפטו את-העם בכל-עת והיה כל-הדבר הגדל וביאו אליך וכל-הדבר הקטן ושפטו-הם והקל מעליך ונשאו אתך : אם את-הדבר הזה תעשה וצודך אלהים ויכלת עמד וגם כל-העם הזה על-מקמו יבא בשלום : וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר : ויבחר משה אנשי-חיל מכל-ישראל ויתן אתם ראשים על-העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות : ושפטו את-העם בכל-עת את-הדבר הקשה וביאון אל-משה וכל-הדבר הקטן ושפטו הם :” (שמות יח, 17-26)

סרטון שלישי: משה

שאלה 3:

אהרן אחיו של משה, היה שותפו. יחדיו עמדו מול פרעה בבקשה להוציא את ישראל ממצרים, ומול ישראל בתקופה קשה זו.

- א. כאשר שב משה ממדיין למצרים, יצא אהרן לקראתו. היכן נפגשו שניהם?
- ב. איזו מכה ניחתה על מצרים כאשר אהרן הכה במטהו את עפר הארץ?

תשובה:

- א. בהר האלוהים (יתקבלו גם: "בהר חורב" או "בהר סיני")
- ב. מכת כינים

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶהֱרֹן לֵךְ לְקַרְאֵת מִשֶּׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ וַיִּפְגְּשׁוּהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשָּׂק לוֹ: " (שמות ד, 27)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל אֶהֱרֹן נִטְה אֶת מִטְּךָ וְהָיָה אֶת עֵפֶר הָאָרֶץ וְהָיָה לְכַנָּם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיִּט אֶהֱרֹן אֶת יָדוֹ בְּמִטְהוֹ וַיִּד אֶת עֵפֶר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכְּנָם בְּאֲדָם וּבַבְּהֵמָה כָּל עֵפֶר הָאָרֶץ הָיָה כְּנִים בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם: " (שמות ח, 12-13)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 1:

דבורה היא האישה השופטת היחידה המוזכרת בספר שופטים. לבד מהיותה שופטת, הייתה גם משוררת ונביאה והנהיגה את עם ישראל לניצחון על אויביו.

- א. איזה עם שעבד את ישראל בתקופת מנהיגות דבורה?
- ב. כמה רכבי ברזל היו לצבא האויב?

תשובה:

- א. הכנענים
- ב. 900 רכבי ברזל

"וַיִּסְפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה' וְאַהוּד מֵת: וַיִּמְכְּרוּם ה' בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ כְּנַעַן אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּחָצוֹר וְיִשָּׂר צָבָאוּ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בְּחַרְשֵׁת הַגּוֹיִם: וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' כִּי תִשַׁע מְאוֹת רָכָב בְּרֹזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹזֶקָה עֲשָׂרִים שָׁנָה:" (שופטים ד, 1-3)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 2:

דבורה היא המנהיגה הצבאית היחידה בספר שופטים אשר מצווה על גבר להתכונן לקראת הקרב. ברק בן אבינועם חושש לצאת לקרב לבדו, ללא ליוויה של דבורה.

א. מה מנבאת דבורה לברק, בעקבות דבריו: "אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלה?"

ב. סיפורה של דבורה הוא גם סיפור על ניצחון נשים, אך ישנה אישה אחת שהובסה במלחמה זו. מי האישה שתבוסתה מתוארת בשירת דבורה?

תשובה:

א. שתפארת הניצחון על סיסרא תינתן ביד אישה

ב. אם סיסרא

"וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם מִקֵּדֶשׁ נִפְתָּלִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא צָוָה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ וּמִשְׁכַּת בְּהַר תְּבוֹר וְלִקְחַתְּ עִמָּךְ עֲשָׂרַת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נִפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלֹן: וּמִשְׁכַּתִּי אֵלֶיךָ אֶל נַחַל קִישׁוֹן אֶת סִיסְרָא שֶׁר צָבָא יְבִין וְאֶת רֶכְבּוֹ וְאֶת הַמוֹנוֹ וַנִּתְתִּיחוּ בְיָדְךָ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְאִם לֹא תִלְכִּי עִמִּי לֹא אֵלֶיךָ: וַתֹּאמֶר הֲלֹךְ אֵלֶיךָ עִמָּךְ אָפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִפְאָרְתְּךָ עַל הַדָּרָךְ אֲשֶׁר אָתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמָּכַר ה' אֶת סִיסְרָא וְתִקַּם דְּבוּרָה וְתִלְךְ עִם בָּרַק קִדְשָׁה: וַיִּזְעַק בָּרַק אֶת זְבוּלָן וְאֶת נִפְתָּלִי קִדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֲשָׂרַת אֲלָפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוּרָה: " (שופטים ד, 6-10)

"בַּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וַתִּנְבֵּב אִם סִיסְרָא בָּעַד הָאֲשָׁנָב מִדּוּעַ בָּשַׁשׁ רֶכְבּוֹ לְבוֹא מִדּוּעַ אַחֲרוֹ פְּעָמֵי מְרַכְבוֹתָיו: " (שופטים ה, 28)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 3:

בסיפור הניצחון על יבין מלך כנען מככבות שתי נשים חזקות. האחת היא דבורה והשנייה היא יעל. בסיפור שהתרחש בין יעל וסיסרא, נשברו כל כללי האירוח המקובלים. יעל אירחה לבדה גבר באוהלה, דבר שלא היה מקובל בימי קדם.

- א. במה השקתה יעל את סיסרא?
- ב. בעלה של יעל היה בן ברית של יבין מלך כנען. יעל שברה את הברית הזאת כשהרגה את סיסרא. מי היה בעלה של יעל?

תשובה:

- א. בחלב
- ב. חבר הקיני

”וְסִיסְרָא נָס בְּרִגְלָיו אֶל אֹהֶל יַעֲל אִשֶׁת חֶבֶר הַקִּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יַבִּין מֶלֶךְ חֲצוֹר וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקִּינִי: וַתֵּצֵא יַעֲל לְקִרְאֵת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנָי סוּרָה אֵלַי אֶל תִּירָא וַיָּסֵר אֵלֶיהָ הָאֹהֶל וַתִּכְסְהוּ בְּשִׁמְיָהּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׂקִינִי נָא מֵעַט מִיָּם כִּי צָמְאֵתִי וַתִּפְתַּח אֶת נְאוֹד הַחֶלֶב וַתִּשְׁקֶהוּ וַתִּכְסְהוּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד פְּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם אִישׁ יָבֹא וְשָׁאַלְךָ וְאָמַר הֲיֵשׁ פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אֵין: וַתִּקַּח יַעֲל אִשֶׁת חֶבֶר אֶת יֶתֶד הָאֹהֶל וַתִּשֶׂם אֶת הַמַּקְבֵּת בְּיָדָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו בְּלֹאט וַתִּתְקַע אֶת הַיֶּתֶד בְּרִקְתּוֹ וַתִּצְנַח בְּאַרְצוֹ וְהוּא נֹרֵדִם וַיַּעַף וַיָּמָת:”
(שופטים ד, 17-21)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 1:

יהושע היה אחד מ-12 המרגלים שנשלחו לתור את ארץ כנען. מסקנתם של רוב המרגלים הייתה: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו". יהושע וכלב היו במיעוט בעמדתם ההפוכה.

- א. מה תכנן העם לעשות לאחר ששמע את דברי המרגלים?
- ב. יהושע וכלב ניסו לשכנע את העם שהארץ טובה. מה רצה העם לעשות לשניהם?

תשובה:

- א. לשוב למצרים
- ב. לרגום אותם באבנים

"וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרָיִמָּה : וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וַאֲהֲרֹן עַל פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל קְהַל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נּוּן וְכָלֵב בֶּן יִפְנָה מִן הַתַּרְיִם אֶת הָאָרֶץ קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם : וַיֹּאמְרוּ אֵל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֲתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד : אִם חִפְצְךָ בְּנֵי ה' וְהִבִּיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּנְתְּנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר הוּא זֶבֶת חֵלֶב וַדָּבָשׁ : אַךְ בְּה' אֵל תִּמְרְדוּ וְאַתֶּם אֵל תִּירְאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי לְחַמְנוּ הֵם סָר צֶלֶם מַעֲלִיָּהֶם וְה' אֶתְנוּ אֵל תִּירְאֵם : וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לְרָגוּם אֶתֶם בְּאֲבָנִים וַכְּבוֹד ה' נִרְאָה בְּאֵהָל מוֹעֵד אֶל כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : " (במדבר יד, 4-10)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 2:

יהושע החל את תפקידו כמצביא עוד במהלך הנדודים במדבר. על מלחמה שנערכה בתקופה זו מסופר שיהושע הנהיגה בשדה הקרב ואילו משה עלה על ראש הגבעה.

א. נגד מי נלחמו במלחמה זו?

ב. היכן התרחשה מלחמה זו?

תשובה:

א. נגד עמלק

ב. ברפידים

"וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפִּידִים: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק מָחָר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגְּבֻעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק וּמֹשֶׁה אָהָרֹן וְחֹזֵר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה: וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וְכְאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבֹר עֲמֶלֶק: וַיִּדִּי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיִּשְׁיִמוּ תַחְתֵּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאָהָרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בְּיָדָיו מִזָּה אַחַד וּמִזָּה אַחַד וַיְהִי יָדָיו אֶמּוֹנָה עַד בָּא הַשָּׁמֶשׁ: וַיַּחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמֶלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חֶרֶב: " (שמות יז, 8-13)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 3:

אחד המבצעים החשובים הראשונים של יהושע היה חציית נהר הירדן, הוא ועמו אתו.

- א. מי נשא את ארון ברית ה' בעת חציית הירדן?
- ב. בקרבת איזו עיר בשטח ארץ ישראל, עברו בני ישראל את הירדן?

תשובה:

- א. הכוהנים
- ב. בקרבת יריחו

"וַיְהִי בְּנִסְעַת הָעָם מֵאֶהְלִיָּהֶם לְעֵבֶר אֶת הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נִשְׂאִי הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם: וַיָּבֹאוּ נִשְׂאֵי הָאָרוֹן עַד הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ בַקָּצֶה הַמַּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל כָּל גְּדוֹתָיו כֹּל יְמֵי קָצִיר: וַיַּעֲמְדוּ הַמַּיִם הַיַּרְדִּים מִלְּמַעְלָה קִמּוּ גַד אֶחָד הָרַחֵק מְאֹד בְּאָדָם (מֵאָדָם) הָעִיר אֲשֶׁר מֵצַד צָרְתָּן וְהַיַּרְדִּים עַל יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תִּמּוּ נִכְרְתוּ וְהָעָם עָבְרוּ נֹגֵד יְרִיחוֹ: " (יהושע ג, 14-16)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 1:

סיפור לידתו של שמואל קשור במקדש. אמו העקרה התפללה במקדש לפני לידתו ולאחר שבגר הוא הוקדש לשרת במקדש זה.

- א. חנה התפללה לפני ה'. שפתיה נעו אך קולה לא נשמע. במה האשים אותה עלי הכוהן?
- ב. באיזה מקום נמצא המקדש המדובר?

תשובה:

- א. בשכרות
- ב. בשלה

”והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינד מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה': אל תתן את אמתך לפני בת-בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה:” (שמואל א, 12-16)

”ויהי איש אחד מן הרמתיים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן-ירחם בן-אליהוא בן-תחו בן-צוף אפרתי: ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה ולחנה אין ילדים ולחנה היא ששמה ואלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח לה צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני ופנחס כהנים לה:” (שמואל א, 1-3)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 2:

שמואל שימש גם כנביא, גם כשופט וגם כמנהיג צבאי. אך כאשר זקן שמואל, העם מעלה דרישה לשינוי בהנהגה.

- א. מדוע העם אינו רוצה שבניו של שמואל יהיו המנהיגים אחריו?
- ב. על פי העם, מה צריך להיות תפקידו של המלך?

תשובה:

- א. מכיוון שבניו של שמואל לא הלכו בדרכיו
- ב. לשפוט את העם/ להילחם בגויים (תשובה אחת תזכה במלוא הנקודות)

”וְלֹא הֵלְכוּ בְנֵי בְּדָרְכּוֹ וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצֵעַ וַיִּקְחוּ שָׂחָד וַיִּטּוּ מִשֹּׁפֵט:”
(שמואל א ח, 3)

”וְהָיִינוּ גַם אֲנַחְנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם וְשֹׁפְטֵנוּ מִלְּפָנָיו וַיִּצָּא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת מַלְחַמָּתָנוּ:”
(שמואל א ח, 20)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 3:

אף על פי ששמואל התנגד בתחילה להנהגת מלך בישראל, הוא מושח את שני המלכים הראשונים - שאול ודוד.

- א. שמואל הגיע לבית לחם לביתו של ישי אך המלך המיועד, דוד, לא היה בנמצא. מה עשה דוד ברגעים אלו?
- ב. בתחילה בחר שמואל במועמד הלא נכון, וה' אמר לו: "כי לא אֶשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב". במי חשב שמואל שה' בחר, והדבר התברר כטעות?

תשובה:

- א. רעה את הצאן
ב. באליאב

"וַיְהִי כַּבּוֹאֹם וַיִּרְא אֶת אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר אֵךְ נֶגַד ה' מְשִׁיחוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׁמוּאֵל אֵל תִּבָּט אֶל מְרֹאֵהוּ וְאֶל גְּבוּהַ קוֹמָתוֹ כִּי מֵאִסְתִּיהוּ כִּי לֹא אֶשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב: וַיִּקְרָא יִשִּׁי אֶל אֲבִינֶדָב וַיַּעֲבְרֵהוּ לְפָנָי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר גַּם בָּזָה לֹא בָחַר ה': וַיַּעֲבֵר יִשִּׁי שְׁמָה וַיֹּאמֶר גַּם בָּזָה לֹא בָחַר ה': וַיַּעֲבֵר יִשִּׁי שְׁבַעַת בָּנָיו לְפָנָי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל יִשִּׁי לֹא בָחַר ה' בְּאַלְהָהּ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל יִשִּׁי הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד שְׂאֵר הַקֶּטָן וְהִנֵּה רָעָה בְּצֹאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל יִשִּׁי שְׁלַחָה וְקַחְנוּ כִּי לֹא נֹסֵב עַד בָּאוּ פֹה: וַיִּשְׁלַח וַיָּבִיאוּהוּ וְהוּא אָדְמוֹנִי עִם יָפֶה עֵינָיִם וְטוֹב רָאִי וַיֹּאמֶר ה' קוּם מְשַׁחְהוּ כִּי זֶה הוּא:" (שמואל א 12-6)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

השלב השני

משחק מחשב

על מנהיגים בתנ"ך

בכל קטגוריה 4 שאלות. יש לענות על כל השאלות בתוך 60 שניות.
כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן/ת ב-20 נקודות.

1. אברהם

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מי הוציא לחם ויין וברך את אברהם?	מלכי-צדק	בראשית י"ד, 18
2	ממי אברהם לא הסכים לקחת "מחוט ועד שרוך-נעל"?	ממלך סדום	בראשית י"ד, 23
3	מי אמר לאברהם: "מעשים אשר לא-יעשו עשית עמדי"?	אבימלך	בראשית כ', 9
4	באיזה מקום חשב אברהם שאין יראת אלהים?	בגרר	בראשית כ', 11

2. יוסף

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מה גרם לאחי יוסף לומר בשנאה: "המלה תמלה עלינו"?	חלומו של יוסף	בראשית ל"ז, 8
2	מי האח שאמר "אל-תשפכו-דם השליכו אתו אל-הבור" והציל את חייו של יוסף?	ראובן	בראשית ל"ז, 22
3	מה מצאו אחי יוסף בשקיהם כשהריקו אותם בשובם לכנען?	כסף	בראשית מ"ב, 27
4	על מה נאמר: "עלות בקנה אֶחָד"?	על השיבולים	בראשית מ"ה, 5

3. בת שבע

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מי היה בעלה הראשון של בת שבע?	אוריה החתי	שמואל ב י"א, 3
2	מי חבר לבת שבע כדי להמליך את שלמה?	נתן הנביא	מלכים א א', 10
3	מה השם שנתן אלוהים לשלמה, בנה של בת שבע?	ידידיה	שמואל ב י"ב, 25
4	מי אמר לבת שבע: "שאלה אחת אנכי שאל מאתך אל-תשבי את-פני"?	אדניה	מלכים א ב', 16

4. דוד

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	אל מי נשלח דוד כדי לרפא אותו בנגינתו?	אל שאול	שמואל א ט"ז, 23
2	מי נקנתה "במאה ערלות פלשתים"?	מיכל	שמואל א י"ח, 25
3	על מי ספד דוד ואמר: "כנפול לפני בני-עולה נפלת"?	על אבנר	שמואל ב ג', 34
4	לאיזה אירוע התכוון יהונתן כשאמר על דוד: "וישם את-נפשו בכפו"?	הרג הפלשתי	שמואל א י"ט, 5

5. שלמה

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מיהי אשת שלמה- אשר לאחר נישואיו עמה קיבל את העיר גזר במתנה?	בת פרעה	מלכים א ט', 16
2	מהיכן ייבא שלמה עצים לבניית המקדש?	מלבנון (יתקבל גם צור/צידון)	מלכים א ה', 20
3	מי גורש לענתות לאחר שתמך בהמלכת אדניה?	אביתר הכהן	מלכים א ב', 27
4	השטן שהקים ה' על שלמה שמקורו מאדום	הדד	מלכים א י"א, 14

6. נעמי

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מי טובה לנעמי משבעה בנים?	רות	רות ד', 15
2	"לד-בן לנעמי". מה שמו?	עובד	רות ד', 17
3	נעמי ביקשה מנשות העיר בית לחם שיקראו לה...	מרא	רות א', 20
4	מה שם בועז במטפחת של רות?	שעורים	רות ג', 15

7. ירבעם

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מה שם ירבעם בבית אל ובדן?	עגלי זהב	מלכים א י"ב, 29-28
2	על מה הופקד ירבעם בימי שלמה?	על סבל בית יוסף (יתקבל גם: על עבודות הבנייה בירושלים)	מלכים א י"א, 28
3	מה קרה לידו של ירבעם בביקור איש האלהים מיהודה?	יבשה (יתקבל גם: לא זזה/ שותקה)	מלכים א י"ג, 4
4	באיזה חודש אָשַׁר-בְּדָה מָלְכוּ, עשה ירבעם חג?	בחודש השמיני	מלכים א י"ב, 33

8. אלישע

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	באמצעות מה ריפא אלישע את המים הרעים של יריחו?	באמצעות מלח	מלכים ב' ב', 21
2	מה אמרו הילדים לאלישע שגרם לו לקללם?	עֲלֵה קִרְחַ	מלכים ב' ב', 23
3	עונשו של גחזי על לקיחת המתנה מנעמן	צרעת	מלכים ב' ה', 27
4	אלישע אמר לאליהו: "חִי-ה' וְחִי-נִפְשְׁךָ אִם-אֶעֱזָבְךָ". מי אמרה את אותו הדבר לאלישע?	האישה משונם	מלכים ב' ד', 30

9. אבימלך בן גדעון

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מה נזרק על אבימלך מהמגדל והביא למותו?	פֶּלֶח רֶכֶב (גם 'רכב' יתקבל)	שופטים ט', 53
2	אבימלך הרג את כל בני ירובעל. מי נותר מהם?	יותם	שופטים ט', 5
3	מה חשש אבימלך שיאמרו עליו במותו?	שאישה הרגה אותו	שופטים ט', 54
4	מה עשה אבימלך לעיר שכם לאחר שהחריבה?	פיזר בה מלח	שופטים ט', 45

10. יאשיהו

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	איזה חג- שלא חגגו מימי השופטים- ציווה יאשיהו לחגוג?	פסח	מלכים ב' כ"ג, 22-21
2	מי ניבאה "הַנְּנִי מֵבִיא רָעָה אֶל-הַמְּקוֹם הַזֶּה וְעַל-יִשְׂרָאֵל"?	חולדה	מלכים ב' כ"ב, 16
3	מי מצא את ספר התורה בבית המקדש?	חלקיהו (יתקבל גם: הכהן הגדול)	מלכים ב' כ"ב, 8
4	בן כמה שנים היה יאשיהו כשהתחיל למלוך?	בן שמונה	מלכים ב' כ"ב, 1

11. אחאב

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	לאיזה אל כנעני עבד אחאב- מלך ישראל?	לבעל	מלכים א ט"ז, 32
2	מה היה העונש על העבודה הזרה בימי אחאב?	בצורת	מלכים א י"ז, 1
3	כיצד כינה אחאב את אליהו הנביא בפגישתם?	עֵכָר יִשְׂרָאֵל (תתקבל גם התשובה: 'אויבי')	מלכים א י"ח, 17
4	למי מסר אחאב את הדברים: "אַל-יִתְהַלֵּל חֲגֹר כְּמִפְתָּח?"	לבן הדד- מלך ארם	מלכים א כ', 11

12. אבשלום

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	אותו רצח אבשלום	את אמנון	שמואל ב י"ג, 28
2	שכנעה את דוד לאפשר לאבשלום לשוב לירושלים?	האישה החכמה מתקוע	שמואל ב י"ד, 20- 18
3	מי כינה את דוד "אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל" בעת מרד אבשלום?	שמעי בן גרא	שמואל ב ט"ז, 7
4	נשבע לדוד ואמר: "אִם-לְמֹת אִם-לְחַיִּים כִּי-שָׁם יְהִי עֲבֹדְךָ?"	איתי הגתי	שמואל ב ט"ו, 21

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

השלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

שאלות בנושא מנהיגים חכמים

בחלק זה יישאלו המתמודדים שבע שאלות זהות בכתב. המתמודדים יכתבו את תשובתם על לוח מחיק, ויציגו אותה לשופטים. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-14 נקודות. הגבלת זמן: למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה.

1. החרטומים היו חכמי מצרים. איזו מכה ממכות מצרים לא הצליחו החרטומים לבצע?

תשובה: מכת כינים

וַיֵּשׂוּ כֵן הַחַרְטוּמִּים בְּלִטְיָהֶם לְהוֹצִיא אֶת הַכִּנִּים וְלֹא יָכְלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה:
(שמות ח, 14)

2. מלך אמר על אדם מסוים בתנ"ך: "אין נבון וְחָכָם כְּמוֹךָ". מיהו האדם החכם?

תשובה: יוסף

וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת כָּל נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ:
(בראשית מא, 39)

3. מלכת שבא הגיעה מארץ רחוקה כדי לראות את חכמת שלמה. מה היא הביאה לשלמה כמתנה?

תשובה: בשמים, זהב ואבן יקרה (אחת מהתשובות הללו תתקבל)

וַתָּבֵא יְרוּשָׁלַיִם בְּחִיל כְּבֹד מְאֹד גַּמְלִים נְשָׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה [...] (מלכים א י, 2)

4. האקדמיה לאמנות ולעיצוב בירושלים נקראת "בצלאל", על שמו של בצלאל בן-אוּרִי החכם שמונה למלאכת עשיית אוהל מועד. מי האדם שסייע לו במלאכתו?

תשובה: אֶהֱלִיאֵב בֶּן-אֲחִיסָמֶךָ (יתקבל גם: אֶהֱלִיאֵב)

וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אִתּוֹ אֶת אֶהֱלִיאֵב בֶּן-אֲחִיסָמֶךָ לְמִטָּה דָן וּבְלֵב כָּל חָכָם לֵב נֹתְתִי חֲכָמָה וְעָשׂוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתְךָ: (שמות לא, 6)

5. אריסטו אמר: "יש פינות כסילות אפילו במוחו של חכם מופלג". מיהו האיש החכם שהציע לאמנון להעמיד פני חולה כדי להביא את תמר לחדרו?

תשובה: יונָדָב (יתקבל גם: יְהוֹנָדָב)

וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שֹׁכֵב עַל מִשְׁכַּבְךָ וְהִתְחַל וּבֹא אֲבִיךָ לְרֹאוֹתְךָ וְאָמַרְתְּ אֵלָיו תָּבֵא נָא תָמָר אַחוֹתִי וַתְּבָרְנִי לְחָם [...] (שמואל ב יג, 5)

6. וולטר אמר: "דרושה חכמה כדי להבין חכמה". האישה החכמה אמרה לדוד המלך: "ואדני חכם כְּחֻכְמַת מְלָאךְ הָאֱלֹהִים לְדַעַת אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּאָרֶץ". למה התחפשה האישה?

תשובה: לאבלה

[...] הַתְּאֵבֵלִי נָא וּלְבָשִׁי נָא בְּגָדֵי אֲבֵל וְאֵל תְּסוּכִי שָׁמֹן וְהִיִּית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְּאֵבֵלֶת עַל מַת: (שמואל ב יד, 2)

7. אישה חכמה הצילה עיר שלמה בעת מצור. מה שם העיר?

תשובה: אַבְלָה בֵּית הַמַּעֲכָה (יתקבל גם: אַבְלָה)
וַיֵּבְאוּ וַיִּצְרוּ עָלֶיהָ בְּאֲבָלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ סֹלֶלָה אֶל הָעִיר וַתַּעֲמֵד בְּחַל וְכָל הָעָם אֲשֶׁר
אֶת יוֹאֵב מִשְׁחִיתֵם לְהַפִּיל הַחוּמָה: (שמואל ב כ, 15)

שאלות נוספות (להכרעה במצב של שוויון בין מתמודדים)

8. שלמה המלך, החכם מכל אדם, דיבר במשלים. כמה משלים דיבר שלמה המלך?

תשובה: שלושת אלפים
וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל [...] (מלכים א ה, 12)

9. שלמה המלך ביקש את חכמתו מאת אלוהים: "וְנָתַתְּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לְשִׁפְטֹת אֶת עַמְךָ
לְהִבִּין בֵּין טוֹב לְרָע". היכן התרחש החלום שבו ביקש שלמה את חכמתו?

תשובה: בגבעון
בְּגִבְעוֹן נִרְאָה ה' אֶל שְׁלֹמֹה בְּחִלּוֹם הַלַּיְלָה [...] (מלכים א ג, 5)

10. בספר מלכים מצוין ספר שבו כתובים "יְתֵר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְחֻקְמָתוֹ". מה
שם הספר?

תשובה: ספר דברי שלמה
וַיְתֵר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְחֻקְמָתוֹ הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה:
(מלכים א יא, 41)

